

Redaktör: Petter Olofsson debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Vill vi ha ett samhälle där de som har de sämst betalda jobben måste ha två eller tre jobb för att få ihop till en lön som det går att leva på? Så har det inte varit. Men den borgerliga regeringen driver en politik som förändrar den svenska arbetsmarknaden, skriver LO:s avtalssekreterare **Per Bardh**.

Konjunkturinstitutet försvårar lönebildning och retar facken

Konjunkturinstitutet, KI, gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Sist i raden av publicerade rapporter är en lönebildningsrapport. Den kan inte tolkas som något annat än ett stöd till regeringens förda politik – en politisk pamflett över regeringens ställningstaganden när det gäller arbetsmarknadspolitik.

Nu ökar trycket ännu mer på facket att medverka till att rea ut kollektivavtalen.

KI:s rapport pekar ut höga lägsta-löner som ett problem. Utgångspunkten är att arbetsgivarna inte tycker att den arbetade prestationen motsvarar vad det kostar att anställa. Därmed sjunker arbetslösheten inte så snabbt som den skulle kunna göra. Den lösning som KI förespråkar praktiseras redan i en rad länder.

Ur ett svenskt perspektiv är det skrämmande exempel på samhällen med stora skillnader mellan grupper och individer. Det är samhällen där individen får ta allt ansvar vid arbetslöshet eftersom det inte finns

Per Bardh
avtals-
sekreterare, LO

”Nu ökar trycket ännu mer på facket att medverka till att rea ut kollektivavtalen.”

någon rimlig arbetsmarknadspolitik. KI är ivrig förespråkare för större lönespridning. Det vill pressa låglönebranscherna ännu mer. Det handlar med andra ord om att öka skillnaderna på arbetsmarknaden. Jag menar att det unika med svensk arbetsmarknad är att vi hittills har tänkt tvärtom.

Det är också därför som länder över hela världen använder vårt land som en modell för ett väl fungerande samhälle. En orsak till att Sverige anses vara ett gott exempel är att det har varit vanligt med satsningar på dem som har lägst löner i avtalsrörelserna. På så sätt har facket försökt att minska löneklyftor och minska löneskillnader mellan män och kvinnor.

Vill vi ha ett samhälle där de som har de sämst betalda jobben måste ha två eller tre jobb för att få ihop till en lön som det går att leva på? Hittills har svaret varit nej. Samtidigt driver den borgerliga regeringen en politik som förändrar den svenska arbetsmarknaden.

De som arbetar säljer sin tid. Den tiden betingar ett värde men värdet kan inte vara hur lågt som helst. Det är kollektivavtalen som reglerar löner och villkor.

På så sätt har vi sett till att det råder ordning och reda på arbetsmarknaden.

Den borgerliga regeringen säger sig gilla kollektivavtalen. Samtidigt pressar de facket till en långsammare löneökningstakt när det gäller ingångslöner och lägstalöner. På så sätt förväntas sysselsättningen i okvalificerade arbeten öka.

I praktiken försämras en i huvudsak framgångsrik lönebildningsmodell som kombinerats med en kunskaps-höjande arbetsmarknadspolitik.

LO:s samordningsroll i avtalsrörelserna ska ses som ett verktyg för nominella löneökningar i samklang med inflationsmål. Resultatet kan ses i form av produktivitetökningar i kombination med ökad löneutjämning inom löntagarkollektivet.

I alla tider har svensk fackföreningsrörelse varit positiv till strukturovandling. Det handlar inte om att rädda jobb till vilket pris som helst. Vissa jobb måste försvinna samtidigt som det kommer till andra.

Förutsättningen är en aktiv arbetsmarknadspolitik som ser till att öka alla individers möjlighet till att ha och behålla ett arbete, få en ny anställning

till exempel genom studier, genom att flytta eller genom att byta bransch.

I Sverige är det parterna som gör upp om löner och villkor på arbetsmarknaden. Det är en del av den svenska modellen. Nu har KI sin långa hand på ett ställe där den inte ska vara. KI lägger sig i parternas angelägenheter.

Det är dumt och onyanserat att inte problematisera lönebildningen på ett bättre sätt än vad som skett. Jag är övertygad om att KI kan bättre. För tillfället är det svårt att se vad KI vill åstadkomma förutom att väcka fackens ilska.

De tankar och förslag som återfinns i rapporten kommer att försvåra den framtida lönebildningen. Det ligger inte i fackets intresse och det ligger definitivt inte i Medlingsinstitutets intresse.

Därför blir den slutliga frågeställningen varför Medlingsinstitutet, som har till uppgift att verka för en väl fungerande lönebildning, inte reagerar?

Det borde rimligtvis ligga i Medlingsinstitutets intresse att lönebildningen löper smidigt och att parternas roll respekteras.

Di DAGENS CITAT

”Spanien kommer inte att behöva någon pengahjälp från EU:s stödfond.”

Spaniens premiärminister **José Luis Rodríguez Zapatero** säger nu enligt Reuters ungefär vad hans kolleger i Grekland och på Irland också sa en gång. Men man kan ju alltid ångra sig.

Di BREV

Vindkraften ger inga arbetstillfällen

Kostnadstrenden från det att elcertifikatssystemet infördes 2003 fram till i dag är kraftigt ökande. Att Svensk Vindenergi försöker mörka nivån på subventionerna är naturligt, inget företag vill framstå som bidragsberoende (DI Debatt 24/11).

Svensk Vindenergi hämtar sina uppgifter från EWEA, en intresseorganisation med syfte att aktivt främja vindkraft i Europa. Varför inte lyssna på dem som arbetar oberoende och efter svenska förhållanden? Iva har nyligen i samarbete med bland annat Energimyndigheten, Svensk Energi och Svenskt Näringsliv utarbetat rapporten ”Vägval energi”.

Den visar att ny vindel är bland de allra dyraste sätten att producera elenergi, endast solkraft är dyrare, och att stödet per kilowattimme stiger med ökad utbyggnad. Ny kärnkraft kostar 40–60 öre/kWh, ny

landbaserad vindkraft 60–90 öre och ny havsbaserad vindkraft 90–120 öre.

Priset för en expansion av vindkraften blir högt för landets elkonsumenter och skattebetalare.

Några arbetstillfällen ger inte vindkraften. I Lidköping läggs Vestas ned sitt gjuteri och 84 anställda blir arbetslösa. Totalt minskar Vestas sin verksamhet med över 3 000 anställda. Det är bara en tidsfråga innan verksamheterna i Malmö, Kristinehamn och Guldsmedshyttan drabbas. Särskilt många ”gröna jobb” blir det inte heller vilket har visat sig både i internationella undersökningar och i praktisk verklighet.

JONNY FAGERSTRÖM

Föreningen Svenskt Landskapskydd

MARIAN RADETZKI

professor, nationalekonomi

Bort med sned entreprenörsskatt

Regeringen bör göra den hittills största förenklingen för fåmansföretagare genom att avskaffa de snåriga 3:12-reglerna. Nu har 3:12-reglerna blivit så förmånliga för stora konsultbyråer att de har spelat ut sin roll.

Dessa regler gör att en viss del av utdelning och kapitalvinst på aktier i fåmansbolag ska beskattas som lön. Tanken är att en normalavkastning på insatt kapital ska beskattas som kapitalinkomst, medan större uttag ska beskattas som lön. För kapitalvinsten när fåmansbolaget säljs, sattes ett tak för lönebeskattningen; resten beskattades med 30 procent.

Dessa regler var till en början alltför stränga – det blev omöjligt att ta utdelning. Under årens lopp har olika undantag införts så att det ska gå att ta utdelning som inte behandlas som lön. Det har varit allt från viss skattefri utdelning till stora summor som kan tas ut med 20 procents skatt baserat på summan av utbetald lön till alla anställda.

Det skrivs nu om revisorer som kan ta ut miljoner i utdelning från stora konsultfirmor till 20 procents skatt.

Det paradoxala är att riksdagen har tvingats införa så många lättnader i 3:12-reglerna att många ägare till fåmansbolag i dag helst vill omfattas av reglerna för att det gynnar dem.

Kvar är bara ett fåtal riktiga entreprenörer och innovatörer som fortfarande lönebeskattas genom 3:12-reglerna.

Cecilia Gunne

skattejurist,
Valbay
International

”Tänk vad landet går miste om när entreprenörer sitter med armarna i kors i fem år.”

Reglerna innebär också att den som är passiv i sitt företag i fem år slipper 3:12 och kan få utdelning och vinst vid försäljning till 25 procents skatt.

Tänk vad landet går miste om när sådana personer sitter med armarna i kors i fem år.

Jag har flera kunder – riktiga entreprenörer – som årligen kan ta ut miljonbelopp i utdelning som beskattas med 20 procent. Jag har frågat dem om de skulle ha något emot att 3:12-reglerna slopas så att deras utdelning skulle beskattas med 25 procent. Alla har svarat att de hellre skulle se att de krångliga reglerna togs bort så att det inte spelade någon roll om man tog utdelning eller sålde företaget.

Om 3:12-reglerna tas bort skulle den som får utdelning eller säljer sitt onoterade bolag betala 25 procents skatt på hela beloppet eller vinsten.

Det är orimligt att entreprenörer och uppfinnare tvingas vara passiva när deras första företag har sålts eller väljer att flytta utomlands.

Det är många miljarder i vinst som skulle ha tillfallit Sverige om vi hade nöjt oss med att ta ut 25 procent i skatt vid försäljning av fåmansföretag. Regeringen kan plocka poäng genom att slopa 3:12-reglerna och därmed åstadkomma en enorm förenkling för landets företagare.

Man får ju också komma ihåg att det rör sig om pengar som redan har beskattats i bolagen.

De enda förlorarna vid slopade 3:12-regler är vi skatterådgivare.